

GENEL HATLARIYLA ÖRTÜLÜ SERMAYE MÜESSESESİ

Eyüp ÖZTÜRK *

ÖZ

Vergi güvenlik müesseseleri arasında yer alan Örtülü Sermaye uygulaması 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 12. Maddesinde düzenlenmiş, ayrıca daha ayrıntılı bir şekilde 1 Seri numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde anlatılmıştır.

Makalemizde Örtülü Sermayenin tanımı, amacı, örtülü sermaye sayılabilmenin şartları, örtülü sermaye sayılmayacak borçlanmalar, örtülü sermaye uygulamasında kur farkı gelirlerinin durumu, örtülü sermaye üzerinden yapılan ödemeler veya hesaplanan tutarların kâr payı sayılması ve yapılacak düzeltme işlemleri anlatılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Örtülü Sermaye, Vergi Güvenlik Müesseseleri, Ortaklarla İlişkili Kişi, Öz Sermaye, Borçlanma.

1. GİRİŞ

Borçlanma günümüz ekonomisinde en sık rastlanılan finansman şeklidir. Bankaların veya benzeri kurumların sunduğu imkânlarla şirketler kredi alabilmekte, ticari hayatlarını bu şekilde idame ettirebilmektedir. Şirketlerin bu borçlanma işlemleri belli şartların gerçekleşmesi halinde örtülü sermaye uygulamasına tabi olacaktır.

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 12. Maddesinde ve 1 Seri numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde düzenlenen Örtülü Sermaye müessesesinin amacı, kurum kazancının bir takım yollarla aşındırılarak vergi matrahının küçültülmesinin önlenmesi olup, Türk Vergi Sisteminde vergi güvenlik müesseseleri arasında bulunmaktadır.

2. ÖRTÜLÜ SERMAYENİN TANIMI VE AMACI

2.1. Örtülü Sermayenin Tanımı: Kurumların, ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları borçların, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşan kısmı, ilgili hesap dönemi için örtülü sermaye sayılır.

* Vergi Müfettiş Yardımcısı

2.2. Örtülü Sermaye Uygulamasının Amacı: Şirketlerin borçlanmaları sonucunda katlandıkları faiz yükünün gider yazılması sonucu kazançlarının bir takım yollarla aşındırılarak vergi matrahının azaltılmasının önlenmesidir.

Fonların sermaye olarak bağlanması yerine borç olarak verilmesinin tercih edilebilmesinin önüne geçilebilmesi bakımından örtülü sermaye müessesesinin varlığı zaruridir. Bu bağlamda örtülü sermaye müessesesi, borcu kullanan kurumun kanuna karşı hile yoluyla vergi matrahının aşındırılmasının engellenmesi amacıyla vergi sistemine entegre edilmektedir.

3. ÖRTÜLÜ SERMAYE SAYILABİLMENİN ŞARTLARI

- Ortak veya ortakla ilişkili kişiden temin edilmesi,
- Doğrudan veya dolaylı olarak temin edilmesi,
- *İşletmede kullanılması,*
- Bu şekilde kullanılan borcun hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşması,

3.1. Ortaklardan Yapılan Borçlanmalar

Diğer şartların sağlanması halinde ortaklardan kullanılan borcun örtülü sermaye olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Ortaklık ilişkisi, kurumun hem ortak olduğu kurumlarla hem de söz konusu kuruma ortak olan gerçek kişi ve kurumlar ile olan ilişkisini kapsamaktadır. Ancak Borsa İstanbul'da *işlem gören hisselerin elde bulundurulması halinde, bu hisselerin ait olduğu kurumlardan yapılan borçlanmalarda ortaklık payının en az % 10 olması gerekir.*

Örnek 1:

(A) kurumu, ortağı Bay (B)'den 500.000,00 TL borç almıştır. (B)'nin kurumdaki ortaklık payı % 3 tür.

- ✓ Bay (B), (A) Kurumunun ortağı olduğu için, ortaklık payının bir önemi yoktur, diğer şartların da varlığı halinde söz konusu borçlanma örtülü sermaye sayılır.

Örnek 2:

(E) kurumu, % 9 hisse ile iştirak ettiği (F) kurumundan 1.000.000,00 TL borç almıştır. Söz konusu hisseler (F) kurumunun BİST'te işlem gören hisseleridir.

- ✓ Bu türden bir ortaklık ilişkisinde KVK'nın 12/4. Maddesine göre en az % 10 ortaklık payı arandığından, yapılan borçlanma örtülü sermaye kapsamında değildir.

3.2. Ortaklarla İlişkili Kişilerden Yapılan Borçlanmalar

Kurumların ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ettikleri borçlar diğer şartların varlığı halinde örtülü sermaye sayılacaktır.

“Ortaklarla ilişkili kişi” kavramının tanımı KVK’nın 12/3-a Maddesinde yapılmıştır. Buna göre “ortaklarla ilişkili kişi” kavramı,

- Ortağın doğrudan veya dolaylı olarak en az %10 oranında ortağı olduğu bir kurumu,
- Ortağın en az % 10 oranında oy veya kar payı hakkına sahip olduğu bir kurumu,
- Doğrudan veya dolaylı olarak, ortağın veya ortakla ilişkili bu kurumun sermayesinin, oy veya kar payı hakkına sahip hisselerinin en az %10’unu elinde bulunduran bir gerçek kişi veya kurumu,

İfade etmektedir.

Örnek 3:

(A) kurumu, (B) kurumundan borç almıştır. (A) kurumunun % 5 paylı ortağı olan Bay (C) aynı zamanda (B) kurumunun % 15 paylı ortağıdır.

- Örnek olaydaki borçlanma işlemi örtülü sermaye kapsamındadır. Şöyle ki, (A) kurumunun ortağı olan (C), aynı zamanda borcun temin edildiği (B) kurumunun %15 paylı ortağı olduğundan (B) kurumu (A) kurumunun ortakla ilişkili kişisidir. Burada önemli olan borcu kullanan (A) kurumunun ortağı (C)’nin en az %10 paylı olmak üzere (B) kurumuna ortak olmasıdır. (C)’nin (A) kurumundaki ortaklık payının ise bir önemi yoktur. Dolayısıyla (A)’daki ortaklık payının % 5 olması borçlanmanın örtülü sermaye kapsamında değerlendirilmesine engel değildir.

Örnek 4:

(A) kurumu (B) kurumundan borç almıştır. (A) kurumunun % 30 paylı ortağı olan Bay (C) aynı zamanda (B) kurumunun % 9 paylı ortağıdır.

Örnek olaydaki borçlanma işlemi diğer şartlar sağlansa dahi örtülü sermaye olarak kabul edilmeyecektir. Çünkü bir önceki örnekte de ifade edildiği gibi ortakla ilişkili kişi tanımlamasında önemli olan, borcun temin edildiği kurumdaki ortaklık payıdır. Örnek olayda bu oran % 10’un altında kaldığından (B) kurumu ortakla ilişkili tanımına girmemektedir.

Örnek 5:

(A) kurumu (B) kurumunun ortağıdır. Gerçek kişi (C), (B) kurumunun hisselerinin % 20’sini elinde bulundurmaktadır. (A) kurumu (C)’den borç almıştır.

- Örnek olaydaki borçlanma işlemi örtülü sermaye kapsamındadır. Çünkü (A) Kurumu ortağı (B)'nin hisselerinin en az % 10'unu elinde bulduran bir gerçek kişiden yani ortakla ilişkili borç kullanmıştır.

Örnek 6:

(A) kurumunun ortağı olan (B) aynı zamanda (C) kurumunun % 20 paylı ortağıdır. (C) kurumu da (D) kurumunun % 60 paylı ortağıdır. (A) kurumu, (D) kurumundan borç kullanmıştır.

- Örnek olayda doğrudan bir ilişki kurulamamakla beraber söz konusu borçlanma işlemi örtülü sermaye kapsamında değerlendirilecektir. Çünkü ortak (B), (D) kurumunun (%20 x %60) = % 12 paylı ortağı olarak kabul edilecektir. Bu dolaylı ilişki nedeniyle (D) kurumu, (A) kurumunun ortakla ilişkili kişisi sayılacaktır.

3.3. Borcun Doğrudan veya Dolaylı Olarak Temin Edilmesi

Örtülü sermayenin asli unsuru, kullanılan borcun ortak veya ortakla ilişkili kişiden temin edilmesidir. Dolayısıyla borç veren kurum ortak veya ortakla ilişkili kişi değilse örtülü sermayeden söz edilemez. Ancak kanun maddesinde “ ... doğrudan veya dolaylı olarak...” ifadesine yer verildiğinden, yapılan borçlanma dolaylı da olsa diğer şartların da sağlanması halinde örtülü sermayeden bahsedilebilecektir. Buna göre, üçüncü kişi veya kurumlar aracılığıyla ortak veya ortakla ilişkili kişiden temin edilmesi halinde de örtülü sermayenin varlığı ileri sürülebilecektir.

Örnek 7:

(A) Kurumu, (B) kurumunun % 20 paylı ortağıdır. (A) Kurumu 2010 hesap dönemi içerisinde (C) Kurumuna, (C) kurumu da (B) kurumuna borç vermiştir. (C) Kurumu ile diğer iki kurum arasında ortaklık veya ortakla ilişkili kişi bağı yoktur.

- Örnek olayda, (B) kendisiyle ortaklık veya ortakla ilişkili kişi bağı olmayan (C)'den borç almıştır. Dolayısıyla sırf bu veri ile borcun örtülü sermaye olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Durum bu olmakla beraber, örnek olayda borcun esasında ortak (A)'dan alındığı, (C)'nin ise aracı olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle, (B) dolaylı olarak ortağı (A)'dan borç almıştır. Bu durumda, diğer şartların da varlığı halinde yapılan borçlanma örtülü sermaye olarak değerlendirilebilecektir.

Kanun maddesinde dolaylı ilişkinin açık bir tanımı yapılmamıştır. Bu ne-

denle dolaylı borçlanmalarda örtülü sermayenin varlığı tereddütlere neden olabilecek niteliktedir. Örneğin aracı kişi veya kurum aldığı borcu kendi işletmesinde kullanır ve belli bir süre sonra diğer kuruma borç verirse dolaylı borç temininden bahsedilemeyebilir. Bu nedenle, örnek olaydaki gibi dolaylı borç ilişkilerinde konunun objektif kriterlere göre ve net bir şekilde ortaya konması gerekir.

3.4. Borcun İşletmede Kullanılması Gereği

Ortaklardan veya ortaklarla ilişkili kişilerden temin edilen borçların örtülü sermaye olarak değerlendirilmesi için gerekli şartlardan biri de temin edilen borcun işletmede kullanılması gereğidir. Borcun işletmede veya yatırım harcamalarında kullanılması gerekmektedir. Temin edilen borcun aynı şartlarla diğer bir kişi veya kuruma aktarılması halinde, borcun işletmede kullanılması şartı gerçekleşmediği için örtülü sermaye söz konusu olmayacaktır.

Buna karşılık borcu kullanan kurumun aynı zamanda borç kullandığı ortak veya ortakla ilişkili kişiden alacağıın olması durumunda örtülü sermayenin varlığının tespitinde bu kurumdan olan alacağın bu kuruma olan borca mahsup edilmesi söz konusu olmayacaktır.

Örnek 8:

(A), (B) ve (C) kurumları birbirleri ile ortaklık veya ortaklarla ilişkili kişi sayılan kurumlardır. (B), (A)'dan aldığı 1.000.000,00 TL borcun 400.000,00 TL'lik kısmını aynı şartlarla (C)'ye aktarmıştır.

- Örnek olayda, borcun işletmede kullanılmaksızın diğer bir kuruma devredilen 400.000,00 TL'lik kısmının (B) kurumu açısından örtülü sermaye kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. (C) kurumu açısından ise, eğer bu kurum bünyesinde örtülü sermayenin diğer şartları da gerçekleşmiş ise borçlanma örtülü sermaye sayılacaktır.

3.5. Borcun Öz Sermaye'nin Üç Katını Aşması

Ortak veya ortakla ilişkili kişiden temin edilerek işletmede kullanılan borçların, hesap dönemi başındaki öz sermayenin üç katını aşan kısmı örtülü sermaye olarak kabul edilecektir. Dolayısıyla öz sermayenin üç katına kadar olan borçlanmalar hiçbir şekilde örtülü sermaye sayılmayacaktır. Ancak, bu sınır borç veren ortaklar ve ortakların ilişkide bulunduğu kişiler için topluca dikkate alınır. Öz sermaye kavramı; kurumun Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit edilmiş olan hesap dönemi başındaki öz sermayesini ifade etmektedir. Vergi

Usul Kanununun 192 nci maddesi uyarınca öz sermaye, aktif (mevcutlar ile alacaklar) toplamı ile borçlar arasındaki farktır. Yeni kurulan kurumlar bakımından kuruluş tarihinde anılan Kanuna göre tespit edilen öz sermaye tutarı, hesap dönemi başındaki öz sermaye olarak dikkate alınacaktır.

Buna göre, kurumların yapmış oldukları borçlanmaların örtülü sermaye olup olmadığı yönündeki tespit, hesap dönemi başındaki bilançoda yer alan öz sermaye ile kıyaslanmak suretiyle yapılacaktır.

Kurumun dönem başı öz sermayesinin sıfır veya negatif değerler taşıması durumunda, söz konusu kurumun ortak ve ortaklarla ilişkili kişilerden yaptığı borçlanmaların tamamı örtülü sermaye olarak değerlendirilecektir.

Hesap dönemi başı kavramı; öz sermayenin tespitinde dikkate alınacak tarihi ifade etmekte olup 12 aylık hesap döneminin başlangıç günü, yeni işe başlayanlarda ise işe başlama tarihidir.

Borç/öz sermaye karşılaştırması sırasında, sadece ilişkili şirketlere finansman temin edilerek kredi şirketlerinden yapılan borçlanmalar hariç olmak üzere, ana faaliyet konusuna uygun olarak faaliyette bulunan ve ortak ve ortakla ilişkili sayılan banka ve kredi kurumlarından yapılan borçlanmalar % 50 oranında dikkate alınır.

Yabancı para üzerinden yapılan borçlanmalara ilişkin borç/öz sermaye hesabında, her bir borcun alındığı tarihte geçerli olan döviz kuru esas alınacaktır. Yabancı para üzerinden alınan borcun vadesinin izleyen yıla sarkması halinde, izleyen yıl için söz konusu hesaplama, borcun ödenmeyen tutarının bilanço günü itibarıyla Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre değerlendirilmiş tutarı esas alınmak suretiyle yapılacaktır.

Öte yandan piyasa koşulları ve ticari teamüllere göre yapılan vadeli mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan borçlanmalarda vade farkları ayrıca hesaplanmış olsa dahi bu borç tutarlarının öz sermaye tutarının hesabında dikkate alınmasına gerek yoktur. Ancak, gelecekte yapılacak bazı mal ve hizmet teslimleri karşılığında peşin alınan avanslar her ne kadar ticari işle alakalı da olsa, işletmelere finansman imkânı sağladıklarından alınan borç olarak değerlendirilecek ve örtülü sermaye hesaplamasında dikkate alınacaktır.

Örnek 9:

2015 hesap dönemi başı itibarıyla öz sermayesi 200.000,00 TL olan (A) A.Ş. bu hesap dönemi içerisinde

- Ortağı olan (B) gerçek kişisinden 300.000 TL,
- Ortak (B)'nin % 25 oranında ortağı olduğu (C) Ltd. Şti.'den 400.00,00 TL,

- İştiraki konumundaki (D) AŞ.'den 500.00,00 TL,
- Ortağı (E)'nin % 12 oranında ortağı olduğu (F) bankasından 200.000,00 TL borç temin ederek işletmede kullanmıştır. Buna göre kuruma borç veren kişilerin paylarına isabet eden örtülü sermaye tutarları aşağıdaki gibi olacaktır.

Çözüm:

Kurumun 2015 hesap dönemi başındaki öz sermayesi 200.000,00 TL olduğuna göre, toplam borcun $(200.000 \times 3)=600.000,00$ TL'yi aşan kısmı örtülü sermaye sayılacaktır.

Örtülü sermaye sayılacak tutarın hesaplanmasında dikkate alınacak borç tutarları aşağıdaki gibidir:

	Ortak (B)	(C) Ltd. Şti.	(D) AŞ.	(F) Bankası	Toplam
Dikkate Alınacak Borçlanma Tutarları	300.000,00	400.000,00	500.000,00	100.000,00	1.300.000,00

Bu durumda örtülü sermaye olarak sayılacak tutar $(1.300.000,00 - 600.000,00) = 700.000,00$ TL olacaktır. Bu tutarın borç verenlere dağılımı basit orantı yoluyla gerçekleştirilecektir. Dağıtımın hesaplanmasında şu formül dikkate alınacaktır:

$$\begin{aligned} \text{Borç Verene İsbet} & \quad \text{Alınan Borç Tutarı} \\ \text{Eden Örtülü Sermaye} & = \quad \text{x Ört. Ser. Tutarı} \\ \text{Tutarı} & \quad \text{Ört. Ser. Hesabında Dikkate Alınacak} \\ & \quad \text{Tutar} \end{aligned}$$

Buna göre;

B'ye İsbet Eden Ö.S.	$(300.000/1.300.000) \times 700.000 =$	161.538 TL
C'ye isbet Eden Ö.S.	$(400.000/1.300.000) \times 700.000 =$	215.385 TL
D'ye İsbet Eden Ö.S.	$(500.000/1.300.000) \times 700.000 =$	269.231 TL
F'ye İsbet Eden Ö.S.	$(100.000/1.300.000) \times 700.000 =$	53.846 TL
TOPLAM		700.000 TL

Bu tutarlar, her bir borç verene isabet eden örtülü sermaye tutarını ifade etmektedir. Bu tutarların hesaplanması suretiyle, kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınmayacak tutar ile dağıtılmış kar payı sayılacak tutar da net bir şekilde tespit edilebilecektir.

4. ÖRTÜLÜ SERMAYE SAYILMAYACAK BORÇLANMALAR

KVK 12/6. Maddesinde örtülü sermaye kapsamında sayılmayacak borçlanmalar dört ayrı bent halinde sayılmıştır. Söz konusu hükme göre aşağıda sayılan borçlanmalar örtülü sermaye tanımına girse dahi örtülü sermaye olarak değerlendirilmeyecektir.

4.1. Gayri nakdi Teminatlar Karşılığında Üçüncü Kişilerden Yapılan Borçlanmalar

Kurumların ortaklarının veya ortaklarla ilişkili kişilerin sağladığı gayri nakdi teminatlar karşılığında üçüncü kişilerden yaptıkları borçlanmalar örtülü sermaye sayılmaz.

Nakdi teminat karşılığında sağlanan krediler ise borç/öz sermaye oranının hesabında işletmeye verilen borç olarak dikkate alınacaktır. Dolayısıyla söz konusu nakdi teminatlar şunlardır;

Kurumun kasasında veya bankada bulunan yerli veya yabancı paralar ile her an nakde çevrilebilen çekler, altın, Devlet Tahvili, Hazine bonusu, Toplu Konut İdaresince çıkarılan veya Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetleri, tahvil ve bonolar.

4.2. Banka ve Finans Kurumlarından Temin Edilerek Kullanılan Borçlar

Kurumların iştiraklerinin, ortaklarının veya ortaklarla ilişkili kişilerin, banka ve finans kurumlarından ya da sermaye piyasalarından temin ederek aynı şartlarla kısmen veya tamamen kullandığı borçlanmalar örtülü sermaye sayılmaz.

Buna göre, kurumların iştiraklerinin, ortaklarının veya ortaklarla ilişkili kişilerin banka veya finans kurumlarından ya da sermaye piyasalarından temin ederek aynı şartlarla, yani kredi sözleşmesinin içerdiği vade, faiz oranı ve benzeri kullandırılma şartlarında herhangi bir değişiklik yapılmadan kısmen veya tamamen kullandığı borçlanmalar, örtülü sermaye kapsamı dışında tutulmuştur. Buna göre, kredibilitesi olan grup şirketinin, banka veya finans kurumlarından ya da sermaye piyasalarından temin edip ihtiyacı olan diğer grup şirketlerine aynı şartlarla kısmen veya tamamen aktardığı krediler örtülü sermaye tutarının tespitinde borç olarak dikkate alınmayacaktır. Dolayısıyla, grup şirketinin finans kuruluşlarından temin etmiş olduğu krediyi, aynı faiz ve vade ile birden fazla şirkete paylaşması durumunda örtülü sermayeden söz edilemeyecektir.

4.3. Bankalar Tarafından Yapılan Borçlanmalar

5411 sayılı Bankacılık Kanununa göre faaliyette bulunan bankalar tarafından yapılan borçlanmalar örtülü sermaye sayılmaz.

Bankalar tarafından alınan kredilere ilişkin olarak Bankacılık Kanununda gerekli düzenlemeler yer aldığından Kurumlar Vergisi Kanununda ayrıca düzenleme yapılmasına gerek görülmemiştir. Bu nedenle, bankalar tarafından kendi faaliyet konuları çerçevesinde, ulusal ve uluslararası piyasalardan yapılan borçlanmalar, herhangi bir şarta bağlı olmaksızın örtülü sermaye kapsamında değerlendirilmeyecektir. Bankaların yaptığı borçlanmalar örtülü sermayeden istisna edilmeseydi bankaların neredeyse bütün işlemleri örtülü sermaye kapsamına girecekti. Çünkü bankaların en önemli faaliyeti mevduat toplamaktır.

4.4. Finansal Kiralama Şirketleri, Finansman ve Faktoring Şirketleri ile İpotek Finansman Kuruluşlarının Bankalardan Yaptıkları Borçlanmalar

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu kapsamında faaliyet gösteren finansal kiralama şirketleri, 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında faaliyet gösteren finansman ve faktoring şirketleri ile ipotek finansman kuruluşlarının bu faaliyetleriyle ilgili olarak ortak veya ortakla ilişkili kişi sayılan bankalardan yaptıkları borçlanmalar, örtülü sermaye sayılmaz.

Borç veren bankaların ortak veya ortakla ilişkili kişi kapsamı dışında olması halinde, söz konusu borçlanma esas itibarıyla anılan madde kapsamına girmeyecektir. Yani söz konusu kuruluşlara borç veren (ortak veya ortakla ilişkili kişi banka) olması gerekiyor.

5. ÖRTÜLÜ SERMAYE ÜZERİNDEN YAPILAN ÖDEMELER VEYA HESAPLANAN TUTARLARIN KÂR PAYI SAYILMASI VE YAPILACAK DÜZELTME İŞLEMLERİ

KVK'nın 11/b maddesi uyarınca, örtülü sermaye üzerinden ödenen veya hesaplanan faiz, kur farkı ve benzeri giderlerin safi kurum kazancının tespitinde indirim olarak kabul edilemeyeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, örtülü sermayeye isabet eden faiz, kur farkı ve benzeri giderler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır. Ancak bu durumda da mükerrer vergilemenin önüne geçmek adına düzeltme yapılmasına imkân tanınmıştır. Söz konusu düzeltme hükümlerine ise

KVK'nın 12/(7) maddesinde yer verilmiştir. Mezkûr madde hükmü aşağıdaki gibidir. “Örtülü sermaye üzerinden kur farkı hariç, faiz ve benzeri ödemeler veya hesaplanan tutarlar; Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarının uygulanmasında, gerek borç alan gerekse borç veren nezdinde, örtülü sermaye şartlarının gerçekleştiği hesap döneminin son günü itibarıyla dağıtılmış kâr payı veya dar mükellefler için ana merkeze aktarılan tutar sayılır. **Daha önce yapılan vergilendirme işlemleri, tam mükellef kurumlar nezdinde yapılacak düzeltmede örtülü sermayeye ilişkin kur farklarını da kapsayacak şekilde, taraf olan mükellefler nezdinde buna göre düzeltilir. Şu kadar ki, bu düzeltmenin yapılması için örtülü sermaye kullanan kurum adına tarh edilen vergilerin kesinleşmiş ve ödenmiş olması şarttır.” Kur farkları bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.**

Buna göre, bir kurumda örtülü sermaye şartlarını taşıması sebebiyle indirimi reddedilen borçlar için nakden veya hesaben ödenen faizlerin, mükerrer vergilemeyi önlemek amacıyla elde eden yönünden kar payı olarak yeniden tasnif edilmesi ve buna göre gerekli düzeltmelerin yapılması amaçlanmıştır. Ancak düzeltme işlemi, sadece taraf olan mükellefler nezdinde yapılacak olup bu mükelleflerin ortaklarına ilişkin daha alt kademelerde düzeltme yapılması söz konusu olmayacaktır.

6. SONUÇ

Örtülü sermaye kavramı, mülga 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 16. Maddesinde yer alırken, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 12. maddesinde yer almaktadır. Kanun koyucu 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda, vergi güvenlik müesseselerinden biri olan örtülü sermaye için mükellefler lehine değişikliğe gitmiş, yapılan borçlanmanın dönem başı öz sermayenin 3 katı üzerinde yapılan kısmını örtülü sermaye olarak değerlendirmiştir. Ayrıca yeni düzenleme borç/öz sermaye oranı, ortakla ilişkili kişi ve öz sermaye tanımlarına da açıklık getirmiştir.

Büyüyen ekonomilerde holding bünyesi altında faaliyet gösteren işletmelerin çoğalması, bu işletmelerin ortaklarıyla veya ortaklarla ilişkili kişilerle olan ticari işlemlerinin artmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu iş ve işlemler sonucu doğabilecek vergi kaybının önüne geçilmek amacıyla oluşturulan vergi güvenlik müesseselerinden biri olan örtülü sermaye müessesesi, ekonomisi hızla büyüyen ülkemizde de önemli bir yere sahiptir. Makalemizde, örtülü sermaye kavramına değinilerek örtülü sermaye olarak nitelendirilen ve nitelendirilmeyen ödemelerin neler olduğuna ve **örtülü sermaye üzerin-**

den yapılan ödemeler veya hesaplanan tutarların kâr payı sayılması ve yapılacak düzeltme işlemlerine yer verilmiştir.

KAYNAKÇA

Maliye Bakanlığı (03.04.2007). **1 Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği**. Ankara : Resmi Gazete (26482 sayılı)

T.C. Yasalar (02.11.1984). **3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu**. Ankara : Resmi Gazete (18563 sayılı)

T.C. Yasalar (21.06.2006). **5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu**. Ankara : Resmi Gazete (26205 sayılı)